

KADERNOTA 2022

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inleiding	4
Financiële koers voor 2022	6
Reguliere ontwikkelingen: onderdeel A.....	7
Ontwikkeling inkomsten en taakstellingen: onderdeel B	10
Structurele besluiten en nieuwe ontwikkelingen: onderdeel C.....	12
Incidentele mutaties.....	18
Kwalitatieve meldingen	22
Resumé en verder proces	24

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de kadernota 2022. Een inhoudelijk document. Geen financieel document, maar een breder kader voor keuzes en veranderingen. Ook in dit laatste jaar voor de verkiezingen is deze kadernota dan ook geen eindpunt, maar een begin.

Het afgelopen jaar zijn, op tal van gebieden, de onzekerheden voor gemeenten eerder gegroeid dan afgenomen. De achterliggende periode leert ons dat verandering altijd zal blijven. En dat besef is een basis voor keuzes die gemaakt moeten worden om in te (blijven) spelen op de verandering. Deze kadernota toont het eerste effect van keuzes gemaakt op basis van het raadsprogramma "Krachtig Zwijndrecht". Keuzes om veranderingen te starten en keuzes om in te spelen op ontwikkelingen waar we in de basis geen grip op hebben.

Er zijn nu positieve tekenen dat het keerpunt van het raadsprogramma vervolg krijgt:

Een verandering in de verhouding met de rijksoverheid. Zwijndrecht heeft positie gekozen. We hebben kleur bekend en zijn, bewust van onze positie, het gesprek aangegaan met de hogere overheid. Die worstelt nog steeds met het volledig overdragen van verantwoordelijkheden, zowel beleidsinhoudelijk, als financieel. Maar, er is goed nieuws!

Een verandering in de structuur van onze regio. Om onze ambities te realiseren was een nieuwe wijze van samenwerking in de regio noodzakelijk. Dit leidde tot moeilijke keuzes die samenwerking in de regio ingrijpend veranderen. Met ingang van 2022 zal de gemeenteraad ook in het sociaal domein meer beleid zelf kunnen bepalen!

Een verandering in onze eigen situatie. Het raadsprogramma was ambitieus en vroeg forse investeringen, boven op de reguliere begroting. Het programma 'Krachtig Zwijndrecht' was in die zin gebaseerd op het adagium "de kosten gaan voor de baat uit". De kosten zijn gemaakt. En dit alles in de verwachting dat er in de toekomst als resultaat een betere verhouding tussen opgaven en middelen zouden komen!

En inderdaad, in deze Kadernota is er reden tot vertrouwen.

Het college van burgemeester & wethouders,

Zwijndrecht, juni 2021.

Kadernota 2022

We zijn als gemeente met het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht stevig aan het investeren in het ruimtelijke, fysieke en sociale domein. Deze gecombineerde investering en strategie is nodig om van Zwijndrecht een sterke en toekomstbestendige gemeente te maken. De koers uit ons raadsprogramma heeft maatschappelijk en bestuurlijk effect, dat ook in deze kadernota zichtbaar wordt.

Keerpunt; raadsprogramma maakt verschil

We kozen daarom in de begroting 2020 bewust en met overtuiging voor een niet sluitende begroting om daarmee een signaal af te geven aan het Rijk: de vergoedingen vanuit het Rijk voor het Sociaal Domein zijn onvoldoende om de stijgende kosten te kunnen dekken. Als gevolg van die keuze volgde preventief toezicht en de noodzaak om een herstelplan door te voeren met een aantal bezuinigingen. Desondanks is het wel gelukt om de kern van het raadsprogramma overeind te houden: de investeringen in het ruimtelijk-economisch en sociaal-maatschappelijk domein. Het was belangrijk om een flink signaal af te geven, maar het preventief toezicht belemmerde ons bij de uitvoering van ons raadsprogramma. Daarom kozen we bij de begroting 2021 voor een aangepaste financiële strategie "scherp aan de wind zeilen", waarmee we meer baas in eigen portemonnee werden. Hierbij hebben we het tekort in het sociaal domein in beeld gehouden.

Blijven investeren en ontwikkelen

We kijken nu met gepaste trots naar de 1^e resultaten van het raadsprogramma en de daarop aangepaste (financiële) strategie. Zo is het ons gelukt door inzet op de combinatie van het ruimtelijk-economisch en sociaal-maatschappelijk domein minder meerkosten op het sociaal domein te realiseren. Daarnaast heeft Zwijndrecht een zeer actieve bijdrage geleverd aan de strategie van de VNG richting het rijk om gecompenseerd te worden voor de stijgende kosten in het sociaal domein (niet sluitende begroting en rekening naar het kabinet). We brengen de zorg eerder en dichter bij gezinnen en spelen sneller in op actualiteiten. Hiervoor werken we samen met onze partners in de regio, maar ook steeds intensiever met lokale ondernemers en aanbieders van zorg en ondersteuning. Dit doen we om mensen eerder in beeld te hebben als er ondersteuning nodig is en die ondersteuning sneller af te kunnen bouwen naar een stabiele situatie. We constateren dat onze jeugdzorgkosten minder hard stijgen dan het landelijke gemiddelde tekort. De kosten stijgen nog wel, maar minder hard dan de toegezegde vergoeding van rijkswege voor 2022. Dit invloedeffect is mede een gevolg van onze inzet op preventie, sturing en ingrepen op de uitvoeringsorganisaties. Zwijndrecht is en wordt krachtiger.

Dit leidt nu tot een gunstiger financieel perspectief. De voorliggende kadernota zet de koers vanuit de begroting 2021, namelijk investeren, ontwikkelen en nemen van een voortrekkersrol, door! Ook in 2022 stellen we stevige investeringen voor op het ruimtelijk en sociale domein vanuit de gedachte dat nu het moment is om door te pakken in Zwijndrecht en wij als gemeente een voortrekkersrol moeten hebben om Zwijndrecht sterker en toekomstbestendiger te maken. De kadernota bevat dan ook € 1,5 miljoen aan extra (nieuwe) structurele uitgaven en € 1,7 miljoen aan incidentele voorstellen. Investeren is juist nu nodig.

Ontwikkelingen die 2022 gaan kleuren

Grip en regie op de nieuwe regionale samenwerking

Met de inrichting van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sociaal komt de regie in het sociaal domein lokaal te liggen en draaien we zelf aan de knoppen. In 2022 stellen we hiervoor de kaders vast. We verwachten dat dit zowel kwalitatief als financieel tot verbetering leidt binnen het sociaal domein. Ook verwachten we dat de kostenontwikkeling in het Sociaal domein minder sterk zal oplopen als we lokaal sturen en aan de knoppen draaien. De kosten gaan

hierbij voor de baten uit. Dat betekent dat we eerst moeten investeren in de eigen organisatie en in de GR Sociaal, maar dat onze lokale inzet uiteindelijk leidt tot effectievere zorg, betere ondersteuning van onze inwoners en uiteindelijk ook een lagere bijdrage aan de GR sociaal.

Vanaf 1 januari 2022 geven we ook op de bedrijfsvoeringstaken de samenwerking anders vorm. De taken worden ondergebracht bij de servicegemeente Dordrecht. Dit opent de mogelijkheden naar meer slagvaardigheid van dienstverlening en ruimte voor innovatie. Uitgangspunt is hiervoor niet apart budgetten aan de raad te vragen.

Krachtig uit de crisis - corona

Grote onbekende voor wat betreft de financiële en maatschappelijke impact op de langere termijn blijft Corona. Het afgelopen jaar hebben we ons ingezet om de beide gevolgen, financieel en maatschappelijk, zo veel mogelijk in beeld te hebben en te beperken. We zien tot nu toe dat de directe kosten in voldoende mate door het rijk en/of eigen maatregelen worden afgevangen. We werken aan een herstelplan om ook de effecten op langere termijn op te vangen.

Financiële koers voor 2022

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wat we aan structurele ontwikkelingen moeten en willen opnemen in de begroting voor 2022 en hoe we komen tot een sluitende meerjarenbegroting. We starten met een totaaloverzicht van alle ontwikkelingen die we voorstellen op te nemen in de begroting 2022. Op basis van dit overzicht wordt het financiële beeld voor 2022 bepaald. Dat doen we aan de hand van de volgende driedeling, namelijk de verwerking van de:

- De reguliere ontwikkelingen: onderdeel A
- Ontwikkeling inkomsten en taakstellingen: onderdeel B
- Structurele besluiten en nieuwe ontwikkelingen: onderdeel C

Dit leidt tot inzicht in de financiële ruimte die we hebben om verder te investeren in een Krachtig Zwijndrecht.

		Financiële ruimteberekening Kadernota	2022	2023	2024	2025
		Geraamd resultaat na vaststelling concept BURAP	-400	-299	-276	644
Jaarlijkse ontwikkelingen	A1	Effect SDD	-1.298	-1.298	-1.298	-1.298
	A2	Effect SOJ	-659	-722	-227	-227
	A3	Effect overige GR'en	-89	-75	-51	-87
	A4	Effect indexering OZB, overige tarieven	200	200	200	200
	A5	Effect nominale ontwikkeling kosten	-360	-360	-360	-360
	A6	Effect bijstelling investeringen	PM	PM	PM	PM
	A7	Effect meicirculaire	2.024	1.682	1.330	1.090
	A	Financiële startpositie	-582	-872	-682	-38
		Inkomsten en taakstellingen	2022	2023	2024	2025
	A	Financiële startpositie	-582	-872	-682	-38
Gemeentefonds	B1	Ingeschat effect arbitrage jeugdzorg	2.600	1.500	1.500	1.500
	B2	Minder - meerkosten jeugdzorg	-975	-1.200	-1.200	-1.200
	B3	Ingeschat effect septembercirculaire	1.500	1.500	1.500	1.500
	B	Financiële ruimte begroting 2022-2025	2.543	928	1.118	1.762
		Structurele ontwikkelingen, raadsbesluiten en nieuwe voorstellen	2022	2023	2024	2025
	B	Financiële ruimte begroting 2022-2025	2.543	928	1.118	1.762
Structurele ontwikkelingen	C1	Aanvulling IHP Schoolgebouwen	-	-32	-64	-64
	C2	Raadsbesluit stationskwartier - investeringen	-	-	-	22
	C3	Squit 20/20 - gebruiksrecht aandeel Zwijndrecht	-23	-23	-23	-23
	C4	Bijstellen dividend Stedin	-250	-250	-250	-250
	C5a	Organisatiekosten transformatie sociaal domein	-304	-304	-304	-304
	C5b	Terugverdieneffect organisatiekosten transformatie sociaal domein	-	101	202	304
	C6	Zorgmariniers voortzetten	-160	-160	-160	-160
	C7	Deal!	-45	-45	-45	-45
	C8	Chemievrij onderhoud van buitensportaccommodaties.	-30	-30	-30	-30
	C9	Klimaatadaptatie in investeringen (IP)	-	-30	-60	-90
	C10	Wateroverlast investeringen	-	-4	-4	-15
	C11	Gemeentelijk Vervoersplan (GVVP)	0	0	-94	-94
	C12	Kiboe-hoeve	-224	-132	-132	-132
	C13	Versterking Toezicht en Handhaving	-338	-338	-338	-338
	C14	Vroegsignalering Schulden	-	-100	-100	-100
	C15	Versterking Griffie	-100	-100	-100	-100
	C	Indicatief resultaat na ontwikkelingen	1.069	-519	-384	343

NB: voor alle tabellen geldt, bedragen x €1.000

Door scherp aan de wind te zeilen en met durf aannames te doen hebben we zicht op een sluitende begroting 2022. Daarnaast zijn er nog voorstellen van incidentele aard, die zien we terug in onderdeel D. In dit hoofdstuk lichten we hieronder de onderdelen A t/m C per punt toe.

	Financiële ruimteberekening Kadernota	2022	2023	2024	2025
	Geraamd resultaat na vaststelling concept BURAP	-400	-299	-276	644
A1	Effect SDD	-1.298	-1.298	-1.298	-1.298
A2	Effect SOJ	-659	-722	-227	-227
A3	Effect overige GR'en	-89	-75	-51	-87
A4	Effect indexering OZB, overige tarieven	200	200	200	200
A5	Effect nominale ontwikkeling kosten	-360	-360	-360	-360
A6	Effect bijstelling investeringen	PM	PM	PM	PM
A7	Effect meicirculaire	2.024	1.682	1.330	1.090
A	Financiële startpositie	-582	-872	-682	-38

A1. Effect Sociale Dienst Drechtsteden

De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) heeft haar (concept) begroting 2022 als onderdeel van de GRD begroting voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De Drechtraad is vooralsnog het orgaan dat de begroting van de GRD vaststelt. De deelnemende gemeenten dienen deze begroting te volgen. Onze bijdrage aan de SDD voor 2022 was geraamd op € 41 miljoen. Deze stijgt naar € 43,4 miljoen. Een hogere bijdrage van € 2,4 miljoen. De oorzaken zijn gelegen in indexatie van de uitgaven en stijgende volumes (zowel bij werk en inkomen als in de Wmo). Deze stijging wordt naar verwachting voor € 1,1 miljoen gedekt door hogere inkomsten die wij ontvangen van het rijk voor het verstrekken van uitkeringen (ook wel bekend als de "Buig-middelen"). De restant stijging van 1,3 miljoen komt hiermee ten laste van ons begrotingssaldo. Voor een inhoudelijke toelichting op de mutaties verwijzen we naar de begroting van de GRD (onderdeel SDD) en onze zienswijze daarop, dossiernummer 2021-0068331.

In tegenstelling tot vorig jaar laten we de meerjarenbegroting niet verder stijgen voor de volumeontwikkelingen. We doen dit bewust niet, omdat de sturing op onze regionale sociale dienst en de kostenverdeling per 1-1-2022 gaat veranderen. We kunnen niet ramen voor wat we nog niet kunnen voorzien. Wel nemen we hiermee een risico en we houden hiermee rekening in de bepaling van ons weerstandsvermogen (de paragraaf weerstandvermogen en risico-beheersing in de begroting).

A2. Effect Service Organisatie Jeugd

De Service Organisatie Jeugd (SOJ) heeft haar (concept) begroting 2022 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De SOJ maakt onderdeel uit van de DG&J. Het Algemeen Bestuur is het orgaan dat de begroting van de SOJ vaststelt.

We volgen in onze kadernota dezelfde route als vorig jaar. Wij verwerken het naar onze mening realistische scenario voor de jeugd, waarin de besparingen een jaar later gerealiseerd gaan worden. Daarnaast vindt er in de begroting 2022 indexatie plaats van de jeugdkosten naar het kostenniveau 2021.

We verwijzen naar de begroting van de DG&J en onze zienswijze daarop, dossiernummer 2021-0061176.

A3. Effect overige GR'en

Dit betreft kleine bijstellingen, met name indexeringen, in de begrotingen van de overige GR 'en. Dit betreft de GRD – exclusief SDD, Drechtwerk, OZHZ, VRZHZ, NRIJ en DG&J – exclusief SOJ.

De indexaties zijn verwerkt op basis van de afgesproken regionale kaders. De belangrijkste stijging is de bijdrage aan VRZHZ ad € 48.000.

A4. Effect indexering OZB- en overige opbrengsten

Jaarlijks bepalen we in de kadernota welke percentages we gebruiken om de inkomsten te indexeren. Voor de OZB wordt gerekend met een driejaarlijks gemiddelde van de inflatie (de geharmoniseerde consumentenprijsindex). Dit getal staat voor 2020-2022 op 1,5%. We indexeren de opbrengsten op totaalniveau. Bij de tariefsbepaling zelf wordt rekening gehouden met de waarde van het onroerend goed in onze gemeente. Dit betekent dat een stijging van de waarde van het huis (of daling) vaker een groter effect heeft op het te betalen bedrag dan de voorgestelde indexatie.

De overige opbrengsten (met name leges) worden met 1,4% geïndexeerd, conform de verwachte inflatie 2022.

A5. Effect nominale ontwikkeling kosten (inclusief subsidies)

We stellen voor de budgetten voor goederen, diensten en subsidies voor 2022 te indexeren met de verwachte inflatie van 1,4%, een bedrag van € 360.000.

A6. Effect bijstelling investeringen

Jaarlijks worden bij de begroting alle bestaande investeringen bijgewerkt. Dit betekent voor de IP-infra/riool-investeringen faseringen op basis van de concrete toestand van de wegen en riolen via schouwen. Dit leidt tot faseringen en (in 2025) opnemen van een nieuwe jaarschijf met investeringen. De voortgangsrapportage IP (dossiernummer 2021-0071256) geeft een inhoudelijke toelichtingen op de projecten.

Buiten het IP-infra/riool zijn de volgende wijzigingen verwerkt.

Indexatie en fasering schoolkredieten

Met IHP 2019 besluit 2018-15218, 18 december 2018 en IHP 2020-2023 besluit 2019-15717, 12 november 2019 zijn afspraken vastgelegd en kredieten gevoteerd ten bate van de uitvoering van de bouw van een aantal scholen (waaronder de ds. A. Hellenbroekschool en basisschool de Twee Wieken). Gedurende de P&C cyclus kijken we of het moment van bouwen resp. het gewenste moment van bouwen klopt met de toegekende kredieten. Om uiteenlopende redenen is het soms nodig om te herprioriteren; planvorming is vertraagd, het vinden van een geschikte locatie duurt langer etc. Ook dienen we de kredieten conform de verordening te indexeren met het door de VNG aangegeven percentage. De indexatie bedraagt voor alle scholen bij elkaar € 273.000.

De geschatte extra kapitaallasten door indexatie zijn € 11.000.

Nieuwe jaarschijf voor routinekredieten

Voor het IP Openbare verlichting (€ 220.000), tractiematerieel buitenruimte (€ 184.000), vervanging speeltoestellen (€ 270.000) beschoeiing sloten en vijvers (€ 202.000) en groen- vervangen beplantingsvakken (€ 100.000) is de jaarschijf 2025 toegevoegd.

Zoals gemeld geldt dit ook voor IP-infra/riool. De (qua financiële omvang) belangrijkste projecten betreffen Heer Oudelands Ambacht fase 4 en 5, Reconstructie Heerjansdam Noord en Kort Ambacht Noord fase 1 en 2. Voor de inhoudelijke informatie kan men terecht in de voortgangsrapportage IP oktober 2020-maart 2021 (2021-0071256).

Overzicht per jaarschijf:

Investeringsprogramma:	2022	2023	2024	2025
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	15.927	7.043	4.943	-
4 - Veiligheid en leefomgeving	21.921	16.118	18.751	17.383
8 - Overhead	326	354	723	184
Totaal	38.174	23.515	24.417	17.567

Verloopoverzicht investeringen per jaar:

Investerings-verloop:	2022 was	2022 wordt	2023 was	2023 wordt	2024 was	2024 wordt	2025 was	2025 wordt
Programma 1	17.984	15.927	5.601	7.043	2.838	4.943	Nieuw	-
Programma 4	15.270	21.921	11.674	16.118	19.822	18.751	Nieuw	17.383
Programma 8	326	326	354	354	436	723	Nieuw	184
Totaal	33.580	38.174	17.629	23.515	23.096	24.417	-	17.567

Overzicht indeling investeringen naar soort:

Investerings naar soort	2022
Riolering, hemelwater, reiniging	6.359
Zwembad	9.500
Gymzaal HOA	-
Scholen	5.978
Veerplein/Maasplein e.o.	6.510
Stationskwartier	-
Overig: reconstructies, spelen, sportvelden, routinekredieten etc.	9.827
Totaal	38.174

De nieuwe totale kapitaallasten worden berekend en toegelicht in de begroting 2022-2025. Uiteraard worden deze berekend indachtig de realisatiefactor van 75%.

Effect meicirculaire

De meicirculaire is uitgekomen vlak voor het gereedkomen van deze kadernota. Uit de eerste analyse blijkt dat er alleen sprake is van het verwerken van reguliere ontwikkelingen die een structureel effect hebben. De zogenaamde 'nominale ontwikkeling' (dat is het bijstellen van het gemeentefonds met de inflatie voor 2022) zorgt grotendeels voor het positieve effect, maar het accres (onze inkomsten groeien mee als het rijk meer uit geeft) laat ze een bijstelling naar beneden zien en die cumuleert. In alle jaren zijn de lagere accresen volgens de circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres verder neerwaartse bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten.

Naast de technische zaken zoals hierboven benoemd, zien we ook de middelen voor Voogdij/18+ stijgen vanaf 2022 met ongeveer € 300.000. Dit komt vanwege het invoeren van het woonplaatsbeginsel: we zijn verantwoordelijk voor de kinderen die uit de eigen gemeente, ook als ze buiten de gemeentegrenzen worden behandeld. Omdat wij de uitgaven voor jeugd meerjarig al reëel ramen is dit opgeteld bij de financiële ruimte. Er worden nog compensatieregelingen in het leven geroepen voor het geval de systeemwijziging tot grote nadelen leidt. In ons geval kan dat zijn als we in 2022 en 2023 kosten moeten maken voor jongeren, waar geen financieel verantwoordelijke voor is aan te wijzen.

In deze meicirculaire zijn vanaf 2022 geen ontwikkelingen rondom de tekorten jeugdzorg, opschalingskorting, Wmo etc. opgenomen. Deze zijn verplaatst naar de septembercirculaire danwel doorgelegd naar het nieuwe kabinet.

In de meicirculaire komen ook de nodige coronamiddelen vrij, maar deze vallen incidenteel in 2021 en daarmee buiten het bestek van deze kadernota.

Een uitgebreidere analyse van de meicirculaire ontvangt de raad per losse raadsinformatiebrief.

Ontwikkeling inkomsten en taakstellingen: onderdeel B

	Inkomsten en taakstellingen	2022	2023	2024	2025
A	Financiële startpositie	-582	-872	-682	-38
B1	Ingeschat effect arbitrage jeugdzorg	2.600	1.500	1.500	1.500
B2	Minder - meerkosten jeugdzorg	-975	-1.200	-1.200	-1.200
B3	Ingeschat effect septembercirculaire	1.500	1.500	1.500	1.500
B	Financiële ruimte begroting 2022-2025	2.543	928	1.118	1.762

B1. Ingeschat effect arbitrage Jeugdzorg

Op 5 juni kwam dan het verlossende woord. Het kabinet heeft toegezegd € 1,3 miljard extra ter beschikking te stellen voor 2022 om de tekorten jeugdzorg bij gemeenten te compenseren. Verdeling per gemeente en structureel effect is nog ongewis. Betekent dit dan dat we helemaal nergens rekening mee houden vanaf 2023? Wij vinden van niet. De arbitragecommissie¹ heeft een duidelijk advies afgegeven.

De commissie stelt: "Er is geen twijfel over dat de uitvoering van de Jeugdwet voor gemeenten tot een verplicht taakpakket leidt in de vorm van medebewind, waarop artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet van toepassing is." Ofwel: alle kosten die verbonden zijn aan de door het Rijk voor gemeenten verplichte medebewindstaken, worden door het Rijk vergoed.

Van 2005 tot en met 2015 stegen de jeugdzorgkosten 250%. Het was te optimistisch om te veronderstellen dat het na een periode van zulke sterke groei mogelijk zou zijn om in korte tijd een structurele daling van de uitgaven voor de jeugdzorg van 8% te realiseren door overdracht aan de gemeenten, die helemaal nog geen ervaring in de jeugdzorg hadden. Daardoor is niet voldaan aan artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet.

De commissie stelt duidelijk dat er ook structureel middelen moeten komen, want uitgangspunt van de arbitragecommissie is het tekort van structureel € 1,6 miljard, zoals uit het eerdere rapport van AEF² is gebleken. Het kabinet heeft dit vooralsnog doorgeschoven naar een nieuw kabinet. Het is onze overtuiging dat deze middelen gaan komen.

Dit betekent dat we voorstellen om in deze kadernota te rekenen met een voorzichtige aanname op de € 1,3 miljard euro: voor 2022 rekenen we op € 2,6 miljoen en voor latere jaren op een lager bedrag van € 1,5 miljoen.

B2. Minder-meerkosten jeugdzorg

We constateren dat gelet op het bovenstaande onze jeugdzorgkosten minder hard stijgen dan het landelijke gemiddelde tekort. We constateren dat hier sprake is van minder-meer: De kosten stijgen nog wel, maar minder hard dan de vergoeding van rijkswege. Dit inverdieneffect is mede een gevolg van onze inzet op preventie, sturing op uitvoeringsorganisaties en ingrepen in de woningvoorraad. Zwijndrecht is en wordt krachtiger. We stellen dan ook voor om de taakstelling die voortvloeide uit het raadsprogramma 2018-2022 hiermee te verrekenen in de begroting 2022-2025.

B3. Ingeschat effect septembercirculaire

Traditioneel is Prinsjesdag en daaropvolgend de septembercirculaire het moment waarop we als gemeenten te horen krijgen wat de plannen in Den Haag voor effect hebben op onze gemeentefondsinkomsten. We durven om de volgende redenen hierop een aanname te doen.

- 1) De regering heeft aangegeven voorstander te zijn om een eerdere rijksbezuiniging op het gemeentefonds (de "opschalingskorting") terug te draaien. Dit wordt in de Tweede Kamer breed ondersteund. De opschalingskorting kost ons uiteindelijk ruim € 2 miljoen;

¹ Te vinden: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/05/18/jeugdzorg-een-onderwerp-van-aanhoudende-zorg>

² Te vinden: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/12/15/stelsel-in-groei>

- 2) De VNG en het kabinet zijn blijvend in onderhandeling om te komen tot financiële vergoeding voor de uitvoering van nieuwe wetgeving en nieuwe gemeentelijke taken, waaronder compensatie omgevingswet en effecten Klimaatakkoord;
- 3) Een nieuw kabinet heeft nieuwe plannen. Dat zal conform de trap-op-af systematiek ook tot een hogere uitkering leiden en/of tot specifieke extra geldstromen rondom onderwerpen als de bouwopgave, omgevingswet, duurzaamheid en klimaatadaptatie e.d. Bij de vorige kabinetsformatie leidde dit tot een accres van € 1,6 oplopend tot € 5,0 miljoen;
- 4) De concept cijfers van de herijking gemeentefonds laten een licht financieel voordeel zien. De VNG en diverse gemeenten zijn individueel aan het lobbyen om de koek groter te krijgen.

In onze 1^e begrotingswijziging 2022 komen we terug op deze aannames en verwerken we het verschil tussen de aannames en de daadwerkelijk dan bekende informatie op basis van de septembercirculaire.

Structurele besluiten en nieuwe ontwikkelingen: onderdeel C

	Structurele ontwikkelingen, raadsbesluiten en nieuwe voorstellen	2022	2023	2024	2025
B	Financiële ruimte begroting 2022-2025	2.543	928	1.118	1.762
C1	Aanvulling IHP Schoolgebouwen	-	-32	-64	-64
C2	Raadsbesluit stationskwartier - investeringen	-	-	-	22
C3	Squit 20/20 - gebruiksrecht aandeel Zwijndrecht	-23	-23	-23	-23
C4	Bijstellen dividend Stedin	-250	-250	-250	-250
C5a	Organisatiekosten transformatie sociaal domein	-304	-304	-304	-304
C5b	<i>Terugverdieneffect organisatiekosten transformatie sociaal domein</i>	-	101	202	304
C6	Zorgmariniers voortzetten	-160	-160	-160	-160
C7	Deal!	-45	-45	-45	-45
C8	Chemievrij onderhoud van buitensportaccommodaties.	-30	-30	-30	-30
C9	Klimaatadaptatie in investeringen (IP)	-	-30	-60	-90
C10	Wateroverlast investeringen	-	-4	-4	-15
C11	Gemeentelijk Vervoersplan (GVVP)	0	0	-94	-94
C12	Kiboe-hoeve	-224	-132	-132	-132
C13	Versterking Toezicht en Handhaving	-338	-338	-338	-338
C14	Vroegsignalering Schulden	-	-100	-100	-100
C15	Versterking Griffie	-100	-100	-100	-100
C	Indicatief resultaat na ontwikkelingen	1.069	-519	-384	343

We streven naar een zo actueel mogelijk beeld van onze komende begroting. Dit betekent dat we de voorstellen die nog bij de raad in behandeling zijn bij het opstellen van deze kadernota worden meegenomen ten laste van de financiële ruimte. Afhankelijk van de daadwerkelijke besluitvorming vindt de definitieve vertaling in de begroting 2022-2025 plaats.

C1. Aanvulling IHP Schoolgebouwen

De met IHP 2019 en IHP 2020-2023 gevoterde kredieten zijn exclusief tijdelijke huisvesting, sloopkosten, bouwrijp maken en andere locatie-gebonden kosten. De hoogte van de kredieten wordt berekend door de normbedragen (bepaald door Verordening, VNG) en het aantal leerlingen. Voor de kosten van tijdelijke huisvesting en dergelijke zijn geen normbedragen maar wordt uitgegaan van de werkelijke kosten. Deze kosten zijn voor de ds. A. Hellenbroek-school respectievelijk de Twee Wieken nu bekend en worden in een apart raadsvoorstel voorgelegd.

De kosten zijn onvermijdelijk en daarom stellen we voor in de kadernota rekening te houden met de extra kapitaallasten die het verhogen van de kredieten oplevert. Bij gereedkomen in 2022 respectievelijk 2023 van de genoemde scholen bedragen de extra kapitaallasten dan € 64.000 vanaf 2024. De kredietverhoging besluit u daadwerkelijk in het komende raadsvoorstel.

In het separate raadsvoorstel stellen we voor om de IHP budgetten standaard met de bovengenoemde kosten rekening te gaan houden.

C2. Raadsbesluit stationskwartier - investeringen

Op 14 april 2020 (nummer: 2020-15958) heeft de raad het voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling Stationskwartier ter beschikking gesteld. Ook heeft de raad toen besloten om: "de binnen het meerjareninvesteringsprogramma gereserveerde investeringsgelden voor gebieden in het Stationskwartier in samenhang met de grondexploitaties beschikbaar te stellen als dekking voor de realisatie."

Gelet op de impact op het investeringsprogramma infra-riool (IP), is de kadernota dus het logische moment om dat besluit ten uitvoer te brengen.

De afgelopen periode is gebruikt om de complexe samenhang tussen geplande investeringen in het gebied voor de komende 10 jaren af te zetten tegen de meest recente planontwikkeling in het gebied stationskwartier.

Pas na besluitvorming op de grondexploitatie(s) (grex) voor het stationskwartier kunnen er uitgaven gedaan worden op de (nieuwe) budgetten die voor het stationskwartier aangevraagd worden. Die grondexploitaties laten dus telkens het hele beeld zien.

Naar verwachting zal de eerste grex waar dit speelt (Indische buurt) in september 2021 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

We moeten de investeringen binnen het stationskwartiergebied apart administreren om twee redenen:

- 1) op basis van regelgeving: niet alle kosten mogen direct en volledig aan de grex worden toegerekend, daarom worden dergelijke kosten die wél noodzakelijk zijn voor de gebiedsontwikkeling geactiveerd. Denk bijvoorbeeld aan hoofdwegen en hoofdrioleringen;
- 2) vanuit het oogpunt van sturing: zodat het project stationskwartier (combinatie van grondexploitatie en activeringen) als een losstaand geheel door de raad gevolgd kan worden. Het project is daar belangrijk genoeg voor.

In de P&C documenten maken we apart de voortgang op de stationskwartier-investeringen inzichtelijk.

Op hoofdlijnen is het voorstel als volgt:

	TOTALEN	KADERNOTA 2022				
		2022	2023	2024	2025	2026 e.v.
Totaal aan te ramen kredieten stationskwartier	4.338.454	0	830.697	2.549.507	958.249	300.239
Totaal af te ramen kredieten IP	2.837.000	116.000	148.000	2.651.000	0	
Per saldo toename/afname investeringen	1.501.454	-116.000	682.697	-101.493	958.249	300.239

Zoals uit de bovenstaande tabellen blijkt, vinden uitgaven in een ander ritme en volume plaats ten opzichte van de oorspronkelijk geplande vervangingsinvesteringen in het gebied. Dit leidt tot andere kapitaallasten ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting. We kunnen de volgende vergelijkingen maken zodat de raad een beeld heeft van de financiële consequenties van het aframes van de IP budgetten en het opramen van investeringsbudgetten voor het stationskwartier 2022-2025.

De gevolgen voor het resultaat zijn gedurende de begrotingsperiode 2022-2025 positief: de IP kredieten liepen tot en met 2024 en met het wegvallen daarvan vervallen de kapitaallasten per 2025. De huidige kapitaallasten IP infra riool bedragen in 2025 € 137.000. De nieuwe kapitaallasten stationskwartier in 2025 bedragen € 113.000.

Maken we de vergelijking tussen de nieuwe en de oude kredieten, dan worden de kapitaallasten vanaf 2027 ongeveer € 204.000, en daarmee € 67.000 hoger dan wat ze anders zouden zijn.

Daarnaast verwachten we ook buiten de begrotingsperiode nog kosten te maken voor de hoofdinfrastructuur. Jaarlijks worden bij de kadernota de bestaande kredieten geactualiseerd en een nieuwe jaarschijf (2026 e.v.) toegevoegd. Deze kredieten bedragen (indicatief):

<i>Project stationskwartier (buiten MJB)</i>	
Da Costrastraat	311.752
Stationsweg	2.098.668
Stationsplein	248.190
Bruinelaan aansluiting	899.328
Westelijke Parallelweg	324.870
<i>Subtotaal hoofdinfrastructuur</i>	<i>3.882.808</i>

Na besluitvorming op deze kadernota worden de kredieten 2022-2025 verwerkt in de begroting.

C3. *Squit 20/20 - gebruiksrecht aandeel Zwijndrecht*

De implementatie van het programma Squit 20/20 is nodig omdat dit in lijn is met de regionale afspraken over de digitalisering van de algehele Vergunningen, Toezichts- en Handhavingstaken en daarbij ook de vereisten die nodig zijn voor de implementatie van de Omgevingswet om vergunningen digitaal beschikbaar te kunnen stellen.

De kosten worden nu geschat op € 23.000 per jaar en komen conform regionale afspraken voor rekening van de organisatie. Deze kosten maken geen onderdeel uit van het programma ICT-verandert.

C4. *Bijstellen dividend Stedin*

Stedin en de aandeelhouderscommissie (hierna: AHC) zijn sinds april 2019 in gesprek over de lange termijnfinanciering van de vennootschap. Er is overeenstemming is over de hoogte van de kapitaalbehoefte (€ 200 mln met een minimum van € 180 mln) en de invulling van deze kapitaalbehoefte via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen. Op voorstel van het college heeft de raad unaniem ingestemd om niet over te gaan tot verkrijgen van cumulatief preferente aandelen.

Op basis van de huidige prognoses zal Stedin een aantal jaren (waarschijnlijk) geen winst maken. Voor de gewone aandelen betekent dit dat over deze jaren geen winst zal worden uitgekeerd. Als wel winst wordt gemaakt is de kans groot dat na uitkering van dividend op de cumulatief preferente aandelen geen dividend op gewone aandelen meer uitgekeerd kan worden. Wij stellen daarom voor de raming van het dividend Stedin terug te brengen naar € 0.

C5a. *Organisatiekosten transformatie sociaal domein*

Dit betreft de financiële consequenties van raadsbesluit "concepttekst voor de wijziging van de GR Drechtsteden naar de GR Sociaal" (2021-0068771), welke bij het schrijven van deze kadernota in procedure is.

Voor de uitvoering van het primaat lokaal is structureel 2 FTE strategisch adviseur sociaal domein en 1 FTE financieel adviseur nodig binnen de ambtelijke organisatie voor in ieder geval de uitvoering van de onderstaande taken.

- Het voorbereiden van de besluitvorming van zo'n 30 extra documenten op jaarbasis;
- Verstevigd accounthouderschap richting Stichting Jeugdteams inclusief de lokale contractering en inclusief advisering van de Zwijndrechtse bestuurder(s) in het AB en DB, college en raad;
- Verstevigd accounthouderschap richting de GR Sociaal inclusief de aansluiting met het (lokale) VIVERA Sociaal Wijkteam en inclusief advisering van de Zwijndrechtse bestuurder(s) in het AB en DB, college en raad;
- Verstevigd accounthouderschap richting de GR Dienst Gezondheid en Jeugd en de Serviceorganisatie inclusief advisering van de Zwijndrechtse bestuurder(s) in het AB en DB, college en raad;
- Het opbouwen van een eigenstandige relatie met zorgaanbieders en de sturing op een overzichtelijk zorglandschap;
- Datagestuurd en datagedreven werken (ontwikkeling en aanpassing van beleid op basis van wat we zien in kwalitatieve en kwantitatieve gegevens over buurten in Zwijndrecht);
- Beheersing van en sturing op omvangrijke budgetten binnen het sociaal domein die inmiddels zo'n 60% van de Zwijndrechtse begroting beslaan.

Deze extra inzet is randvoorwaardelijk om de kwaliteitsdoelstellingen uit het transformatieplan te behalen.

C5b. *Terugverdieneffect organisatiekosten transformatie sociaal domein*

De kosten gaan voor de baten uit. Dat betekent dat we eerst moeten investeren in de eigen organisatie en in de GR Sociaal, maar dat onze inzet uiteindelijk leidt tot betere zorg en ondersteuning voor onze inwoners, het realiseren van de doelstellingen van het transformatieplan en op termijn tot beheersing van kosten binnen het gehele sociaal domein. De taakstelling betreft de te behalen efficiencyvoordelen op de organisaties. Hiervoor nemen we een taakstelling op gelijk aan het bedrag dat we gaan uitgeven aan de organisatiekosten transformatie voor een bedrag van € 304.000.

C6. *Zorgmariniers doorzetten*

Binnen de transformatie van het Sociaal Domein in Zwijndrecht heeft het VIVERA Sociaal Wijkteam een centrale en essentiële rol. We hebben daarom veel geïnvesteerd in de kwaliteit en doorontwikkeling van het wijkteam door de inzet van de transformatiemanager, de zorgmariniers en versterking van de financiële expertise. Het vasthouden van de kwaliteit en het verder ontwikkelen van het VIVERA Sociaal Wijkteam vraagt om borging en het (deels) structureel maken van deze inzet, die nu bekostigd wordt met tijdelijke middelen vanuit het raadsprogramma.

De inzet van de zorgmariniers blijft ook de komende jaren nodig. Daarom willen we de inzet structureel maken als onderdeel van de gemeentelijke organisatie of dichtbij georganiseerd. Hiervoor is een structurele inzet van € 160.000 noodzakelijk.

C7. *Deal!*

Alle Drechtsteden gemeenten zetten Deal! in voor promotie- en acquisitie. Deal! maakt de regio zichtbaar en trekt met actief promotiebeleid nieuwe bedrijven aan. Het Zwijndrechtse aandeel in de kosten is € 45.000 per jaar. Er is een meerjarencontract afgesloten met Deal! In Zwijndrecht is de bijdrage in afwachting van het rekenkameronderzoek nog niet structureel opgenomen. Tijdens de behandeling van het rekenkamerrapport DEAL! is door het college toegezegd om dit contract te verlengen. Bij die toezegging hoort ook deze financiële verwerking in de kadernota.

C8. *Chemievrij onderhoud buitenruimte*

De overheid gaat het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen gaan verbieden (per 1 januari 2023) om volledig chemievrij onderhoud te kunnen realiseren. Zonder dat het afbreuk doet aan de kwaliteit bedragen de extra kosten hiervoor € 30.000 per jaar.

C9. *Klimaatadaptatie in investeringen (IP)*

Het investeringsprogramma (IP) voor de openbare ruimte wordt opgesteld op basis van ramingen. Deze ramingen zijn op dit moment nog gebaseerd op het principe "nieuw voor oud". Een gelijkwaardige vervanging van bestaande infrastructuur en riolering. Nieuwe beleidsthema's als klimaatadaptatie, duurzaamheid en circulariteit moeten nu in het IP programma worden geïncorporeerd en verwerkt. Bij projecten als Jeroen Boschlaan, Eikeboomstraat, Sportlaan en Witte de Withstraat heeft de raad inmiddels door een apart aanvullend besluit budget toegevoegd voor de noodzakelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie e.d. zoals die voortkomen uit het duurzaamheidsprogramma, maar ook uit de groenvisie en natuurinclusief bouwen.

Wij willen nu die ambities ook bij de overige projecten structureel meenemen. Dit betekent dus het ramen op basis van het principe "nieuw voor oud loslaten" maar integraal ramen inclusief deze beleidsthema's. Daarom stellen wij voor 10% van het totale budget van die projecten, ongeveer € 800.000, beschikbaar te stellen. Het structureel meeramen van deze beleidsthema's draagt bij aan een efficiënte en doelmatige werkwijze en voorkomt per project de noodzaak tot aanvullende kredietaanvraag voor deze beleidsthema's. Vanuit dit bedrag vullen wij per concreet project in welke aanvullende maatregelen nodig en mogelijk zijn.

De kapitaallast van € 30.000 per jaar is indicatief aangegeven. Bij een positief besluit op dit voorstel zal de uitwerking richting begroting plaats vinden.

C10. Wateroverlast investeringen

De extreme neerslag in de zomer van 2020 heeft op diverse locaties geleid tot wateroverlast en zelfs waterschade aan gebouwen of woningen. De intensiteit van deze buien heeft ruimschoots de afvoer-capaciteit van de riolering overtroffen. Naar aanleiding van deze extreme neerslag heeft een stresstest plaatsgevonden die geleid heeft tot een pakket van maatregelen om de meest urgente knelpunten direct te gaan verbeteren. Inschatting van de benodigde investeringen in de periode 2022-2025 is in totaal € 2.543.000. Afhankelijk van daadwerkelijke moment van uitvoering wordt de maximale kapitaallast € 90.000 vanaf 2026. Het grootste gedeelte van deze kapitaallast zal in de rioolheffing betrokken worden.

Deze investeringen zijn nodig om de kans op overlast en schade door extreme neerslag in de toekomst nog meer te voorkomen. Dit biedt echter nooit garanties dat er helemaal geen overlast of schade zou kunnen ontstaan.

C11. Gemeentelijk Vervoersplan (GVVP)

In 2016 is het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) vastgesteld. Dit plan bestond uit een beleidsprogramma en een uitvoeringsprogramma. Het beleidsprogramma loopt tot 2030, maar het uitvoeringsprogramma is reeds verlopen (2020). Het GVVP is geëvalueerd en er is een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld dat ter inzage is geweest. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit een aantal modules:

- Verkeersveiligheid
- Voetgangers
- Fiets
- Openbaar vervoer
- Smart mobility
- Autoverkeer
- Parkeren
- Vrachtverkeer en bedrijvigheid

Voor al deze modules zijn maatregelen opgesteld waarvoor financiële middelen nodig zijn. Het GVVP is inmiddels in eerste termijn in de carrousel besproken. Met de raad is afgesproken dat het GVVP in september opnieuw op de carrousel wordt besproken. Afhankelijk van de besluitvorming (welke ingrepen / welke fasering) wordt de financiële aanvraag definitief verwerkt in de begroting. Voor deze kadernota is gerekend met in totaal € 3.350.000 aan investeringen, verspreid over 2023 en 2025.

C12. Kiboe-hoeve

De Kiboe-hoeve is dringend aan vervanging toe. Goede voorzieningen zijn immers onmisbaar in een aantrekkelijke en inclusieve samenleving. Om een duurzame ontwikkeling mogelijk te maken, zijn drie toekomstscenario's onderzocht:

- Het renoveren van de Kiboe-hoeve
- Nieuwbouw van de Kiboe-hoeve op de huidige locatie
- Nieuwbouw van de Kiboe-hoeve in het zuiden van het Develpark

Bij het schrijven van deze kadernota was besluitvorming nog niet afgerond. In deze kadernota wordt uitgegaan van de maximale kosten van de beschreven scenario's. Dit zal na besluitvorming in het proces naar de begroting worden aangepast.

Uitgegaan wordt van een investeringskrediet van totaal € 2.274.125 vanaf 2022. Daarnaast is er incidenteel € 223.666 benodigd. De kapitaallasten en extra exploitatielasten bedragen € 131.500.

C13. Versterking toezicht en handhaving

Als gevolg van lokale, regionale maar ook landelijke ontwikkelingen is er grote behoefte binnen Zwijndrecht om steviger in te zetten op toezicht en handhaving. In het raadsprogramma is aangegeven dat wij willen inzetten op een prettige leefomgeving waarbij toezicht en handhaving daarbij een belangrijk instrument is. Dit betekent ook het onderhouden van contacten met onze inwoners, het verschaffen van informatie, geven van voorlichting, het aanspreken op het naleven van wet en regelgeving en wijzen op afwijkend gedrag en waar nodig sanctioneren. We worden meer geconfronteerd met vraagstukken als parkeerhandhaving, de aandacht voor ondermijning is gegroeid, bij inwoners groeien ergernissen op het gebied van overlast, afval etc. Het leefbaar houden van de wijken moet dan ook meer prioriteit krijgen. De inzet van breed getrainde en opgeleide BOA's is hier een belangrijk instrument voor. Een minimale structurele inzet gedurende hele week is daarbij essentieel. De extra inzet van BOA's leidt ook tot meer constatering. Deze moeten zorgvuldig en rechtvaardig worden afgehandeld door de gemeente als meest nabije overheid. Hiervoor is de inzet van een jurist onontbeerlijk. De kosten voor extra capaciteit zijn meegenomen in het voorstel.

C14. Vroegsignalering schulden

In 2020 zijn we in Zwijndrecht gestart met het project "Samen Sneller Schuldenvrij". Dit project wordt bekostigd met incidentele middelen vanuit het raadsprogramma voor het Deltaplan Aanpak Armoede. Echter met ingang van 2021 hebben we als gemeente de taak om op deze wijze in samenwerking met de Sociale Dienst schulden vroeg te signaleren. De uitvoering ervan vindt nu nog in projectvorm bij de gemeente plaats maar wordt in de loop van 2021 gekoppeld aan het VIVERA Sociaal Wijkteam. Het betreft een structurele taak die een plek moet krijgen in de begroting. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 100.000.

C15. Versterking Griffie

Door recente ontwikkelingen zijn we genooddaakt om opnieuw naar de formatie te kijken. De huidige raadsadviseur maakt met ingang van 1 april 2021 gebruik van het generatiepact.

In aanvulling op deze ontwikkeling concludeerde de Raad voor het Openbaar bestuur dat "de kwaliteit en kwantiteit van de ondersteuning geen tred houdt met de verzwaring en toenemende complexiteit van het takenpakket van het decentrale bestuur (decentralisaties, omgevingswet, regionalisering, behartigen van de belangen van de volksvertegenwoordiging)"³. Ook in Zwijndrecht speelt deze ontwikkeling.

Kortom, het takenpakket van de raad wordt groter en daarmee ook de ondersteuningsvraag aan de griffie. Uit een benchmark⁴ onder griffies van gemeenteraden van vergelijkbare omvang blijkt dat Zwijndrecht ruim onder het gemiddelde aantal fte's zit. Om bovenstaande redenen is formatie-uitbreiding dringend noodzakelijk. Het voorstel is om hiervoor maximaal € 100.000 structureel beschikbaar te stellen.

³ <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/11/05/goede-ondersteuning-sterke-democratie>

⁴ Benchmark is op te vragen bij de griffie

Incidentele mutaties

D	Mutatiemeldingen Algemene reserve	2022	2023	2024	2025
D1	ICT verandert - incidenteel regionaal	-549	-	-	-
D2	ICT verandert - incidenteel lokaal	-212	-	-	-
D3	Programma Duurzaamheid	-464	-629	-	-
D4	Meerjarenprogramma Hooge Nesse	-41	-33	-	-
D5	Groot onderhoud Waterbushalte	-224	-	-	-
D6	Kwaliteitsborging Wijkteam	-100	-100	-	-
D7	Innovatief vervoer (waterbus)	-35	-	-	-
	Te onttrekken aan Algemene Reserve	1.625	762	-	-

Een aantal voorstellen voor beleid zijn incidenteel van aard en hebben geen invloed op het structurele saldo. In de toelichting wordt aangegeven of een voorstel onontkoombaar dan wel afweegbaar is.

D1. ICT verandert incidenteel regionaal

Op 6 april heeft de Drechtraad het voorstel 'ICT Verandert' vastgesteld. Vanaf de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) maken wij gebruik van de ICT diensten van het Service Centrum Drechtsteden (SCD). Samen met de zes andere Drechtsteden gemeenten om zo een schaalgrootte te vormen die slagkracht, innovatie, continuïteit en kwaliteit garandeert. In de wetenschap dat dienstverlening en maatschappelijke vraagstukken steeds meer om een digitale oplossing vragen en de digitale transformatie volop gaande is. Momenteel staat de GRD/SCD op de drempel van de realisatie van de Informatisering & Automatisering (I&A) Strategie uit 2018 die voortkomt uit de door de Drechtraad vastgestelde informatievisie. In die strategie werd de route geschetst die afgelegd moest worden om de transitie te doen van ICT in eigendom en eigen beheer naar gebruik maken van diensten van de markt. Het SCD (en vanaf 2022 de service gemeente Dordrecht) wordt zo steeds minder 'eigenaar' en steeds meer 'afnemer'. Het programma gaat uit van een transitie met een looptijd van 24 maanden vanaf 2021. Het transitie traject duurt tot en met 2022, wat extra kosten noodzaakte omdat in deze twee jaren óók de huidige infrastructuur in de lucht moet blijven.

In de Drechtraad is besloten om de kosten tijdens de transitie van het ICT verandert-traject en de frictiekosten te dekken door verrekening met de gemeenten.

Ons aandeel in 2022 bedraagt € 0,5 miljoen en wij stellen voor deze incidentele bijdrage te dekken uit de algemene reserve.

D2. ICT verandert incidenteel en structureel lokaal

Vanaf 2023 ontstaat door ICT Verandert een structureel voordeel doordat het afnemen van de huidige diensten door de markt goedkoper is dan het in eigen beheer organiseren. Vertaald naar de gemeente Zwijndrecht is de financiële consequentie dat wij de eerste twee jaar – 2021 en 2022 - een bijdrage betalen van in totaal bijna € 1.050.000. Vanaf 2023 ontstaat een jaarlijks voordeel van € 0,2 miljoen. Dit voordeel wordt vanaf 2023 meegenomen in een lagere bijdrage aan de Servicegemeente Dordrecht.

Bij dit structureel voordeel geldt de volgende kanttekening. Deze strategische beweging noodzaakt dat wij onze regiovoering én vraagarticulatie (informatie management) vanuit Zwijndrecht naar de regionale regie organisatie moeten versterken. Om goed opdrachtgever, gelijkwaardig gesprekspartner van service gemeente en leveranciers te zijn hebben wij vanaf 2022 de benodigde ICT kennis in huis te organiseren. Dit wordt versterkt door de overgang van SCD naar de service gemeente Dordrecht vanaf 2022 waarbij meer dan voorheen wordt ingezet op zakelijke dvo's ('klant – leverancier' relatie). Het kennismonopolie ligt op dit moment bij het SCD en maakt dat Zwijndrecht te afhankelijk is

en te weinig invloed kan organiseren op lokale wensen en noden. Landelijke wettelijke ontwikkelingen op het vlak van informatie management (common ground, digitale transformatie) én het belang van informatie management voor onze dienstverlening en maatschappelijke opgaven versterken de noodzaak daartoe. Wij stellen daarom voor het structureel voordeel op ICT Verandert vanaf 2023 voor versterking van lokaal informatie management in te zetten en voor 2022 deze te dekken uit de algemene reserve.

D3. *Programma Duurzaamheid*

Een toekomstbestendig Zwijndrecht; leefbaar voor nu en voor de volgende generaties. Net als alle andere gemeenten hebben we de opgave hieraan te werken. In het programma duurzaamheid komen alle ambities en bijbehorende uitgangspunten samen. De landelijke ambities op het gebied van klimaat-adaptatie, de energietransitie en circulariteit zijn vertaald naar een lokale aanpak, met 2050 als stip op de horizon.

- Klimaat adaptief in 2050: Het aanpassen van de leefomgeving aan het veranderende klimaat om de gevolgen te beperken;
- Energieneutraal in 2050: het tegengaan van klimaatverandering door de Co2-uitstoot te verlagen;
- Circulaire economie in 2050: de bijdrage van een circulaire economie waarin afval niet meer bestaat.

In het uitvoeringsprogramma staan de stappen voor de eerste jaren beschreven. De focus ligt op de komende twee jaar, zodat er flexibel meebewogen kan worden in dit transitiedossier.

Voor de uitvoering is dekking uit bestaande financiële middelen, maar er zijn ook extra middelen nodig. Voor 2022 betreft dit € 464.000 en voor 2023 € 629.000. Tijdens het schrijven van deze kadernota was besluitvorming nog niet afgerond. Op basis van de raadsbesluiten vindt definitieve verwerking plaats in de begroting 2022.

D4. *Meerjarenprogramma Hooge Nesse*

Het natuur- en recreatiegebied De Hooge Nesse - Veerplaat is een gebied waar verbinding centraal staat: de verbinding van mensen met elkaar, maar ook de verbinding tussen mens en natuur. De Hooge Nesse is een plek voor ontmoeting, rust en beweging. In het gebied is een natuureducatiecentrum gebouwd. De afronding van de bouw van dit pand was de start voor het opstellen van een activiteitenprogramma. In het activiteitenprogramma wordt beschreven welke activiteiten plaatsvinden in het gebied en in het natuureducatiecentrum. Ook staat het beheer en onderhoud van het gebied beschreven.

Hiervoor is ook financiering nodig. De totale kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het programma zijn voor 2022 € 40.600 en voor 2023 met € 33.100. In deze bedragen wordt er vanuit gegaan dat het eigendom en daarmee het beheer en onderhoud van het natuureducatiecentrum vanaf 2022 zijn overgedragen. Besluitvorming was bij het schrijven van deze kadernota nog niet gereed. Definitieve verwerking in de begroting 2022 is dus onder voorbehoud van die besluitvorming.

D5. *Groot onderhoud waterbushalte*

Dit betreft de aanlegsteigers voor de waterbus in de regio Drechtsteden. In 2019 zijn alle aanlegsteigers (c.q. pontons haltes) van de waterbus in Drechtsteden geïnspecteerd.

Uit de inspectie is gebleken dat alle pontons in slechte staat zijn en vervangen moeten worden.

Dit is een gezamenlijke regionale aanpak die in samenwerking binnen de Drechtsteden plaats vindt. Door dit gezamenlijk te coördineren en uit te voeren ontstaat voor alle deelnemende gemeente een financieel voordeel door een gezamenlijke aanbesteding en uitvoering.

De vervanging van de pontons is noodzakelijk voor de aan- en afmeren van de nieuwe schepen (waterbussen). De gezamenlijke aanpak is noodzakelijk vanwege de Haltevisie die in 2019 bestuurlijk is vastgesteld. Een van de uitgangspunten hierbij is dat er gestreefd wordt naar meer uniformiteit en herkenbaarheid van de haltes.

Het onderhouden van het waterbushalteponton van Zwijndrecht is geraamd op € 224.000.

Er wordt gezamenlijk subsidie aangevraagd voor deze aanpassing, maar de hoogte van deze subsidie is nog niet bekend en of daadwerkelijke subsidie wordt verkregen van de provincie blijft onzeker.

D6. Kwaliteitsborging Wijkteam

Voor de verdere ontwikkeling van en cultuuromslag binnen het Wijkteam, ofwel de bestendiging van wat we met elkaar leren in de proeftuinen, is de inschatting dat we nog een jaar of twee nodig hebben. Voor de duur van die periode is het van belang dat er een kwaliteitsmanager/ transformatiemanager kan worden ingezet die het VIVERA Sociaal Wijkteam én de gemeente hierin begeleidt. Bovendien betekent het primaat lokaal ook dat er extra werkzaamheden zullen landen bij het VIVERA Sociaal Wijkteam de komende jaren en dat we ons daarop lokaal moeten voorbereiden. Voor 2022 en 2023 is daarom een bedrag van € 100.000 noodzakelijk om de ingeslagen weg te kunnen vervolgen.

D7. Innovatief vervoer

Het innovatief personenvervoer over water betreft een project dat voortkomt uit de regiodeal. In het Drechtstedenbestuur is hiertoe reeds besloten. De besluitvorming in de verschillende gemeenten wordt in 2021 vormgegeven. De Drechtsteden versterken hiermee het personenvervoer over water (watertaxi). Dit draagt ook bij aan het versterken van het maritieme karakter van de regio. De Zwijndrechtse bijdrage is € 35.000.

	Mutatiemeldingen overige reserves	2022	2023	2024	2025
D8	Uitvoering Grondstoffenbeleidsplan uit reserve reiniging	130			
D9	Bestrijding kindermishandeling - uit reserve taakmutaties	225			
	Te onttrekken aan overige reserves	355	-	-	-

D8. Grondstoffenbeleidsplan

Op 25 mei 2021 heeft de raad ingestemd met het richtinggevende plan van aanpak voor het grondstoffenbeleidsplan. Daarmee heeft is opdracht gegeven tot het uitwerken van een grondstoffenbeleidsplan, waarin de invoering van het Recycle-Tarief de hoofdlijn van het beleid is. Daarmee kunnen we de gestelde milieudoelstellingen halen en de maatschappelijke kosten de komende jaren beheersen.

Op 1 juni 2021 zijn de eerste ideeën voor het grondstoffenbeleidsplan met de raad besproken. Wij werken het grondstoffenbeleidsplan nu verder uit, waarbij we ons richten op een start uitvoering in 2022 en volledige implementatie in 2023. Op deze manier kunnen we zo snel mogelijk resultaten gaan boeken en geven we ook uitvoering aan uw Motie "Afvalstoffenheffing 2021". Op dit moment is de verwachting dat we met de invoering van Recycle-Tarief op basis van de huidige situatie, onder andere met gelijkblijvende afvalbelasting van het rijk, tot een besparing van ca. 10% op de totale kosten voor afvalbeheer te kunnen komen. In het grondstoffenbeleidsplan, dat verder richting geeft aan ons beleid, rekenen we dit verder door.

Besluitvorming over het grondstoffenbeleidsplan staat geagendeerd in september 2021. Het financieel effect van het raadsvoorstel op de reserve reiniging is als uitgangspunt gebruikt voor deze kadernota. Definitieve verwerking hangt af van de besluitvorming in deze raad.

D9. Bestrijding kindermishandeling

Vanuit de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de uitvoering van het raasprogramma wordt geïnvesteerd in de aanpak van kindermishandeling. Op basis van de evaluatie van de aanpak die in kwartaal 1 van 2021 hebben geëvalueerd wordt een nieuw plan opgesteld waarin onder andere de verbreding naar huiselijk geweld wordt meegenomen. Voor een aantal onderdelen van de aanpak is het van belang dat ze ook in 2022 kunnen worden voortgezet om de kinderen die worden gemeld en/of slachtoffer zijn van kindermishandeling in beeld te kunnen houden en ervoor te zorgen dat het percentage kindermishandeling blijft dalen. We zetten daarom in 2022 in op voortzetting van de aanpak op de volgende onderdelen:

- Regionaal loket scheiding	€ 45.000 (regionale afspraken, raadsprogramma)
- Voorzorg, pre-zorg	€ 63.000 (begeleiding van kwetsbare zwangere vrouwen)
- Nu niet zwanger	€ 41.000
- Buurtgezinnen	€ 45.000 (leidt tot minder uithuisplaatsingen, verdient zich terug)
- Projecten, communicatie, training	€ 31.000 (in beeld brengen en houden + bespreekbaar maken)

Totaal voor 2022:	€ 225.000
-------------------	-----------

Kwalitatieve meldingen

In dit hoofdstuk melden we een aantal punten die (nog) geen effect hebben op het geraamd resultaat van de begroting 2022-2025.

	Kwalitatieve meldingen	2022	2023	2024	2025
E1	Goed-wonen lening	-	-	-	-
E2	Herijking IP Sport	PM	PM	PM	PM
E3	Plek voor Iedereen	-	-	-	-
E4	Investeringsfonds	-	-	-	-
E5	Loveldterrein	-	-	-	-

E1. Goed-wonen lening

Volgend op een motie uit de gemeenteraad wordt gewerkt aan het opzetten van een Goed Wonen Lening. Woning-eigenaren kunnen tegen gunstige voorwaarden een lening afsluiten bij (Stichting Volkshuisvesting Nederland) waarmee zij hun woning kunnen verbeteren/verduurzamen.

Gezien de grote hoeveelheid goedkope (vaak matig onderhouden) koopwoningen kan dit een belangrijke impuls geven aan de leefbaarheid in Zwijndrecht. Het fonds is revolverend en de impact op de gemeentelijke financiën is naar alle waarschijnlijkheid gering. Besluitvorming zal in 2021 volgen, via een separaat raadsvoorstel.

E2. Herijking IP-sport

Het investeringsschema Sport omvat alle eigendommen (kapitaalgoederen) op het gebied van de (buiten) sportaccommodaties. Grofweg moet u dan denken aan de sportvelden/banen en de bijbehorende infrastructuur, zoals veldverlichtingsinstallaties, hekwerken, ondergrondse infra, groenbeheer etc. In dit investeringsschema dat een sterke relatie heeft met het Beheerplan buitensportaccommodaties worden alle vervangingen van deze kapitaalgoederen in tijd gepland op basis van het principe (nieuw voor oud), maar ook nieuwe investeringen en innovaties zoals aanleg van kunstgrasvelden.

Het is echter wel zo dat de (markt) ontwikkelingen heel erg hard gaan en er daardoor aanvullende eisen ontstaan die wellicht nog niet in het IP-programma zijn voorzien.

Er wordt momenteel gewerkt aan het herzien van het investeringsschema.

In 2020 is geconstateerd dat de (historisch) geraamde investeringen geen maat meer houden met de huidige beleids- en marktontwikkelingen. Er dienen keuzes gemaakt te worden m.b.t. materialiseren (bijv. halogeen veldverlichting vervangen door LED verlichting) die leiden tot het noodzakelijk bijstellen van vervangingsramingen.

Ook zal dit van invloed zijn op de exploitatiekosten.

Op het moment van voorbereiding van de Kadernota konden de exacte financiële gevolgen van een actualisering op basis van de laatste marktontwikkelingen, eisen en inzichten nog niet volledig in beeld gebracht worden. Deze volgen per separaat raadsvoorstel.

E3. Een Plek voor iedereen

Op 20 april is het raadsvoorstel "Een plek voor iedereen" (Dossier: 2021-0022916) vastgesteld. De meerjarige kosten kunnen uit het verwachte overschot op de Beschermd Wonen middelen gedekt worden. We verwerken in de primaire begroting 2022 de meerjarenreeks zoals gepresenteerd in genoemd raadsvoorstel: € 300.000 in 2022, € 275.000 in de jaren daarna. Het effect op het resultaat is nul.

E4. *Investeringsfonds*

Bij de begroting van vorig jaar heeft het college van B&W een voorstel gedaan om een deel van de Eneco gelden in te zetten voor een lokaal fonds. Het lokaal fonds kan een maatschappelijk belangrijke initiatief, project of evenement financieel ondersteunen. Passende aanvragen op het terrein van zorg, wonen, werk, leren, welzijn, kunst, cultuur, sport, ontspanning komen in aanmerking. De uitwerking van het investeringsfonds volgt in de tweede helft van 2021.

E5. *Loveldterrein*

De gemeenteraad heeft in mei 2020 ingestemd met de verkoop van Lindtsedijk 14, het voormalig Loveldterrein (2020-16009). In november 2020 is de verkoopovereenkomst met de koper ondertekend. Het notarieel transport van de grond en de betalingen vindt gefaseerd plaats, met 31 december 2022 als uiterste datum.

29 Juni besluit u over de financiële verwerking van de afspraken in de verkoopovereenkomst. Tussen kadernota en begroting wordt deze begrotingswijziging in 2021 als in 2022 verwerkt en vervolgens bij de Begroting 2022 betrokken bij de bepaling van de hoogte van de schuldquote.

Resumé en verder proces

Na besluitvorming op deze kadernota zal de begroting gemaakt worden. De primaire begroting 2022-2025 zal worden opgesteld volgens de kaders, ontwikkelingen en voorstellen in deze kadernota. De begroting zal op 10 november 2021 behandeld worden in de raadsvergadering.

Financieel Resumé

	Financiële ruimteberekening Kadernota	2022	2023	2024	2025
	Geraamd resultaat na vaststelling concept BURAP	-400	-299	-276	644
A	Financiële startpositie	-582	-872	-682	-38
B	Financiële ruimte begroting 2022-2025	2.543	928	1.118	1.762
C	Indicatief resultaat na ontwikkelingen	1.069	-519	-384	343
D	Mutatiemeldingen Algemene reserve	2022	2023	2024	2025
	Te onttrekken aan Algemene Reserve	1.625	762	-	-
D	Mutatiemeldingen overige reserves	2022	2023	2024	2025
	Te onttrekken aan overige reserves	355	-	-	-
	Kwalitatieve meldingen	2022	2023	2024	2025
E1	Goed-wonen lening	-	-	-	-
E2	Herijking IP Sport	PM	PM	PM	PM
E3	Plek voor Iedereen	-	-	-	-
E4	Investeringsfonds	-	-	-	-
E5	Loveldterrein	-	-	-	-

De begroting 2022 zal een overzicht bevatten van de verschillen tussen die begroting en het resultaat zoals hier gepresenteerd.

Verder proces

Het effect van de septembercirculaire en de definitieve verdeling van de jeugdmiddelen 2022 en verder zullen gelijktijdig met de begroting worden aangeboden. Dit omdat verwerking in het boekwerk van de begroting op dat moment in het besluitvormingsproject niet meer mogelijk is. Inhoudelijke afwijkingen ten opzichte van het hier gepresenteerde beeld, worden voorgelegd ter debat en besluitvorming. Conform de routekaart is hiervoor een datum gereserveerd: 28 oktober.

